

Biblická hodina – 11.07.2024

Suspírium: „Miesto toho, aby im hovorili: ‚Vy nie ste môj ľud,‘ budú im hovoriť: ‚Deti živého Boha.‘“ (Oz 2,1b) Amen.

Začiatočná pieseň: Chválospev č. 334: „Čo činí Boh, vždy dobré je...“

Modlitba: Ďakujeme Ti, nášmu všemohúcemu Otcovi v Pánovi Ježišovi Kristovi, že sme jediná Biblia, ktorú ešte ľudia stále čítajú. Ďakujeme Ti, že tu medzi nami prebývaš so svojou všeobjímajúcou vernosťou. Príď, vznešený Pane náš, a ukáž nám, že naše hovorené slová sa môžu stať piesňami vďakyvzdania. Prosíme Ťa, dobrý Otče náš, silou svojho Ducha Svätého prelom bariéry, ktoré by Ti stáli v ceste. Knieža pokoja, veríme, že nás vidíš. Nedovoľ, Pane náš, aby Ťa niečo vzalo pred našich duchovných očí, keď počujeme Tvoju dobrú zvesť. Daj, aby sme sa k Tebe s dôverou pripúťali a nikdy sa neodlúčili od Teba. Ty si presvätý Kristus, hrad a útočisko, bezpečný prístav a kotva. Buď teda vodcom a kompasom nášho života, ukáž nám cestu cez svoje evanjelium a Ducha Svätého, aby naše smädné duše boli skutočne naplnené Slovom života. Pre Krista, nášho Pána a Jeho verné dielo spásy, vypočuj nás. Amen.

Biblický text: Kniha Ester 1. kapitola: „*Stalo sa to za dní Ahasvéra; bol to ten Ahasvér, ktorý kraľoval od Indie až po Kúš nad stodvadsiatimi siedmimi krajinami. Vtedy, keď kráľ Ahasvér sedel na svojom kráľovskom tróne, ktorý bol v pevnosti v Šušane, v treťom roku svojho kraľovania, usporiadal hostinu pre všetkých svojich hodnostárov a svojich služobníkov: perzských a médskejších vojenských činiteľov, šľachticov a krajinských miestodržiteľov. Dlhú, stoosemdesiat dní, im ukazoval bohatstvo svojho slávneho kráľovstva a veľkosť i nádheru svojej moci. Keď sa skončili tie dni, kráľ usporiadal pre všetok ľud, ktorý bol v pevnosti v Šušane, od najväčšieho po najmenšieho, sedemdnňovú hostinu na záhradnom nádvorí kráľovského paláca. Záclony z bavlny a fialového purpuru boli zavesené na šnúrach z jemného ľanu a červeného purpuru, na strieborných krúžkoch a mramorových stĺpoch; zlaté a strieborné lôžka boli na mozaikovej dlažbe z alabastru a mramoru, z perlete a drahokamov. Nápoje sa podávali v zlatých nádobách, ktoré sa neustále zamieňali za iné; i kráľovského vína bol dostatok, ako sa na kráľa patrí. Popíjali podľa pokynu, že nikoho nemožno nútiť, lebo kráľ prikázal všetkým hodnostárom svojho paláca, aby každému splnili želanie. Aj kráľovná Vašti usporiadala hostinu pre ženy v paláci, ktorý patrilo kráľovi Ahasvérovi. Keď sa na siedmy deň kráľovi srdce rozveselilo vínom, nariadil Mehumánovi, Biztovi, Charbonovi, Bigtovi, Abagtovi, Zetarovi a Karkasovi, siedmim eunuchom obsluhujúcim kráľa Ahasvéra, aby priviedli kráľovnú Vašti s korunou na hlave pred kráľa, aby ukázal národom a hodnostárom jej krásu; bola totiž krásna. Kráľovná Vašti*

však odmietla prísť, ako jej rozkázal kráľ prostredníctvom svojich eunuchov. Vtedy sa kráľ veľmi rozhneval a vzplanula v ňom zlosť. Kráľ sa spýtal mudrcov, ktorí sa vyznali v pomeroch, lebo tak sa kráľova záležitosť predkladala všetkým znalcom zákonov a predpisov; najbližšie mu boli Karšena, Šetár, Admata, Taršíš, Meres, Marsena, Memuchán, sedem perzských a médskech hodnostárov, ktorí mali prístup ku kráľovi a zastávali popredné miesta v kráľovstve: „Čo sa má stať podľa zákona s kráľovnou Vašti, keď nesplnila príkaz kráľa Ahasvéra doručený eunuchmi?“ Vtedy povedal Memuchán kráľovi a hodnostárom: „Kráľovná Vašti neurazila len kráľa, ale aj všetkých hodnostárov a všetky národy v krajinách kráľa Ahasvéra. Medzi všetkými ženami sa rozchýri, čo povedala kráľovná, takže budú pohrdáť svojimi mužmi a povedia si: ‚Kráľ Ahasvér rozkázal, aby k nemu priviedli kráľovnú Vašti, a ona neprišla!‘ Keď sa o slovách kráľovnej dozvedia perzské a médske manželky hodnostárov, ešte dnes budú takisto hovoriť so svojimi manželmi. Z toho vznikne mnoho urážok a hnevu. Ak to kráľ uzná za vhodné, nech vydá kráľovské nariadenie, ktoré sa zapíše medzi perzské a médske zákony a nech sa neprestupuje: Vašti už nesmie prísť pred kráľa Ahasvéra a on odovzdá jej kráľovskú hodnosť inej žene, lepšej než je ona. Keď počujú kráľov rozkaz vydaný pre celú jeho veľkú ríšu, potom všetky manželky si budú ctiť svojich manželov, od najväčšieho po najmenšieho.“ Memuchánova rada sa zapáčila kráľovi i hodnostárom a kráľ urobil podľa nej: rozposlal listy do všetkých svojich krajín, do každej krajiny jej vlastným písmom a každému národu v jeho vlastnej reči, aby každý muž bol pánom svojho domu a hovoril svojím rodným jazykom.“

Milí bratia a drahé sestry v Pánovi Ježišovi!

1-9. veršov: A stalo sa... – takto sa začína nová biblická kniha, ktorú dnes začíname čítať podľa Sprievodcu čitateľa Biblie. Je tu teda zahrnuté pokračovanie, lebo čo tu budeme čítať, to už bolo povedané v predošlých knihách. Po tomto úvode sa zahľadíme do prostredia perzských kráľov. Meno kráľa Ahasvéra sa vyskytuje v Knihe Ester až 92-krát. S Jeho menom sa stretne v Biblii ešte na dvoch miestach: „*Za kraľovania Ahasvéra, na začiatku jeho kraľovania napísali žalobu na judských a jeruzalemských obyvateľov.*“ (Ezd 4,6) „*V prvom roku Dária, Ahasvérovho syna z médskeho rodu, ktorý sa stal kráľom nad chaldejským kráľovstvom,...*“ (Dan 9,1) Oba biblické miesta uvádzajú časový údaj, aby sme si tieto udalosti vedeli, čo najlepšie uložiť na časovej osi. Ahasvér bol kráľov 127 krajov sveta. Vládol nad nimi a mal súdnu právomoc. 127 ako číslo je v Starej zmluve veľmi dôležité. Sára, manželka Abraháma, žila 127 rokov. Ester, pôvodom hebrejka, ktorá vládla ako manželka Ahasvéra nad 127 krajinami, je pekné nech si svoj pôvod odvodzuje od Sary. Jeho kráľovstvo sa koncentrovalo v pevnosti v Šúšane. Obnovené mesto, kde strávili perzskí králi veľa rokov. Mesto, ktoré bolo vybudované okolo studne. Táto studňa a všetky studne na

Blízkom Východe predstavovali život. Okolo života stavať. Pri živote budovať. Zostať živý a čerstvý. Kde si buduje človek svoje zázemie pod slnkom? Kde je život. Kde sa dá pestovať život? Kde to je možné. Miesto, ktoré má životodarné a blahoprajné účinky. Samotný Ježiš si pýta vodu na území Samárie pri studni Jákoba: „*Daj sa mi napiť!*“ (Jn 4,7) A následne Ježiš hovorí žene: „*Keby si vedela o Božom dare a kto je ten, čo ti hovorí: ‚Daj sa mi napiť!‘, ty by si požiadala jeho a on by ti dal živú vodu.*“ (Jn 4,10) Tretí rok jeho panovania je poznačený veľkou hostinou pre veľmožov. Aj kráľ Šalamún vystrojil hostinu pre vlastných: „*pre všetkých svojich služobníkov pripravil hostinu.*“ (IKr 3,15) Tým ukázal svoju slávu a bohatstvo, veď sa pilo víno zo zlatých nádob. Kráľ dával svoj podiel i vlastnému vojsku. Aj oni boli pozvaní. Tu nebolo nedostatku. Tu pohrdali nadbytkom. Podľa historických číselných údajov perzskí králi vedeli naraz pohostiť až 15000 ľudí v jeden deň. Tým kráľ ukázal bohatstvo svojej slávy a nádheru svojej kráľovskej výsosti. Sedemdňovým hodovaním bolo zavŕšené všetko. Takéto hostiny sa konali po veľkých bitkách alebo pri veľkolepých sobášoch kráľov. Veľký a Mocný kráľ. Ježiš svoju moc a veľkoleposť neukázal bohatstvom a slávou, hoci Mu prináleží všetka moc na nebi a na zemi, ale Svoju moc preukázal poslušnosťou a smrťou za všetkých nás. On nás miloval tak, že nám pripravil hod Baránkovu, ktorej v centre stojí jeden kalich, v ktorom je víno, ktoré symbolizuje jeho vyliatu krv za nás. Sláva Kristovi za Jeho službu. Sláva Pánovi za Jeho veľkorysosť. Sláva iba Jemu, že pripravil nám takú hostinu, v ktorej sme prítomní ako hostia, pozvaní, ktorí nie sú hoden byť prítomní, ale On nás prijíma. Posledným opisom je opis miestnosti, kde sa slávnosť koná. Mramorové stĺpy ozdobené ornamentami z najdrahších látok. Strieborné krúžky, ľan, perleť, bavlna, najdrahšia farba: purpurová, a drahokamy, teda rôzne výdobytky tej doby sa objavili v dekorácii veľkolepej sály. Na tom si potrpeli Peržania, aby vlastným ukázali to, čo majú a čo im patrí. Následne autor hovorí o pohároch zlatých. Tie neboli vyrobené podľa jedného vzoru, ale každá bola originálna. Ich druh a ich veľkosť bola odlišná. Do nich sa lialo kráľovské víno, a sluhovia nikoho nesmeli nútiť ku popíjaniu vína. „Pravidlá pri pití vína“ už v staroveku boli prístupné. Pravidlá pri pití vína. Mali by sme si ich osvojiť pri Svätej večeri Pánovej aj my. Ponúkať víno tým, ktorí majú alebo mali problém s alkoholom, to je neprístupné. Existujú rôzne alternatívy: hroznový džús. V Rožňave sme mali taký prípad, ale nikdy nebol problém. Pripraviť sa na všetko. V Perzskej ríši boli pripravení a čo my? Ako sa chystáme na najväčšie hody s Pánom? Sme pripravení na všetko? V Perzskej ríši to bolo zákonom riešené. Nútenie k pitiu vína. Toľko, koľko si praje. Obdivuhodne štedrý a veľkorysý panovník. I my máme takého Pána pánov a Kráľa kráľov: „*Ježiš vzal chleby, dobrorečil a rozdával sediacim; podobne aj z rýb toľko, koľko chceli. Keď sa nasýtili, povedal svojim učeníkom: ‚Pozbierajte nalámané zvyšky, aby nič nevyšlo nazmar!‘ (Jn 6,11-12) Toľko, koľko chceli...*

10-21. veršov: Siedmy deň, vrchol osláv chcel kráľ zapečatiť krásou svojej manželky. V stave opitosti, v stave dobrej nálady sa mu cnie za manželkou. Tento stav nebol neznámy ani na dvore izraelského kráľa Dávida. O hodovaní jeho synov čítame nasledovné: *„Absolón prikázal svojim sluhom: „Dávajte pozor! Keď bude mať Amnón dobrú náladu od vína, vtedy ho na môj povel napadnite a zabite. Nebojte sa! Príkaz máte odo mňa. Buďte smelí a udatní!“* (II Sam 13,28) Aj o bohatom Nabálovi čítame podobné: *„Keď prišla Abigajil k Nabálovi, práve poriadal vo svojom dome hostinu, podobnú kráľovskej. Mal dobrú náladu a veľmi sa opil.“* (I Sam 25,26) Popíjanie vína v nadmernom množstve škodí zdraviu a správne mu úsudku. Jeho primerané množstvo odporúča i apoštol Pavol Timotejovi: *„Nepi už iba vodu, ale pre svoj žalúdok a časté choroby užívaj trochu vína.“* (ITim 5,23) Trochu vína. Nadmerné použitie alkoholu vína škodí. V tomto stave kráľ si žiada manželku. Poverí svojich sluhov, aby ju priviedli v kráľovskom vystrojení. Kráľovskí radcovia a dôverníci majú za úlohu vystrojiť kráľovnú. Kráľovná Vašti však pochádza z popredných rodín. Od Herodotosa vieme, že perzskí králi si vzali vždy ženy z vysokopostavených rodín. Ona si nedala rozkazovať. Na kráľovské slovo povedala nie. Pozvanie odmietla. Dobrú náladu raz dva pokazila. Narušila harmóniu osláv. Odmietnutie kráľovnej Vašti je chápané ako pozitívny čin. Odmietla prijať kráľovo slovo, príkaz ako odmietol i Jozef, a to zvädzanie Pótifarovej ženy. (viď. IMojž 39,8) Vašti prišla o svoje kráľovské výsady podobne ako Jozef stratil svoje postavenie v dome Egypťana. Charakter správania sa je celkom iný u Vašti a u Ester. Kráľ sa rozčúľil. Teda nastal zmätok počas najväčších osláv kráľovských. Je to neposlušnosť manželiek voči vysokopostaveným mužom. Kto má moc, ten sa môže rozčúliť a hnevať sa v knihe Ester. V tejto knihe sa hnevajú dvaja postavy, a to kráľ a Hamán. Len ten sa môže hnevať, kto má moc. Ostatní môžu byť len ticho a poslušne sa prizerať. Aj Ježiš sa hnevá a to raz počas svojho života tu na zemi: *„Ježiš vystúpil do Jeruzalema. V chráme našiel tých, čo predávali dobytok, ovce a holuby, i peňazomencov, čo tam sedeli. Urobil si z povrazov bič a všetkých vyhnal z chrámu, aj ovce a dobytok. Peňazomencom rozhádzal mince a poprevracal stoly a tým, čo predávali holuby, povedal: „Odneste to odtiaľto! Nerobte tržnicu z domu môjho Otca!“* Tu si jeho učeníci spomenuli, že je napísané: *Horlivosť za tvoj dom ma stravuje.“* (Jn 2,13b-17) Tí, ktorí mali neobmedzený vstup ku kráľovi, mu ihneď radili. Len obmedzený počet ľudí mohol pristúpiť ku kráľovi. Sedem mužov mohlo vidieť kráľa. To poukázalo na jeho božskú podstatu v staroveku. Podľa zákona kráľovná Vašti porušila nariadenie kráľa. To znamená, že to bol závažný čin. Podľa zákona: čo kráľ povedal, to musí byť vykonané. Závažnosť kráľovských slov. Slová. Vyhlásené slová. Držať sa slov kráľovských. Vieme? Chceme? Stále sme na pozore? Ježiš k nám hovorí. Ježišovým slovám patrí jedine poslušnosť. Prichádza na rad irónia osudu. Kráľ zvoláva svoju kráľovskú radu, aby sa poradil: Čo urobiť z Vašti, ktorá bola neposlušná voči

kráľovi? Memuchán je prísny a tvrdý. Podľa neho kráľovná Vášti sa previnila proti všetkým vladárom, proti všetkým mužom a ženám. Z rodinnej historiky sa stáva akože už stanné právo. Treba konať. Treba niečo urobiť. Neposlušnosť ženy treba potrestať. Memuchán takto sa snaží chrániť česť panovníka a navrhuje preventívne opatrenia. Kráľ je totiž vlastnou manželkou zosmiešnený. Kráľ vypadá ako smiešna postava. Je ako Dávid Micholom odvrhnutá, o ktorej čítame vo Svätom Písme: *„Keď Hospodinova archa vstupovala do Dávidovho mesta, Šaulova dcéra Michol sa pozerala z okna. Keď videla kráľa Dávida poskakovať a tancovať pred Hospodinom, opovrhla ním v srdci.“* (IISam 6,16) Neposlušnosť Vášti je protikladom poslušnosti Ester. Memuchán zveličuje neposlušnosť kráľovnej Vášti, ale všetko zveruje na kráľovo rozhodnutie. Je tu zmienka o prestupe a o prešľape zákona kráľovského. Nikto nemôže prestúpiť zákon. Vášti teda odmietla ísť ku kráľovi, práve preto už nikdy viac nebude mať prístup k nemu. Častokrát sa hovorí aj o tom, že bola popravená za svoju neposlušnosť. Jej kráľovské postavenie vyšlo nazmar. Dostala ju iná, ktorá bude lepšia v poslušnosti. Nariadenie kráľa je jednoznačné a vydané vo všetkých jazykoch: Takto sa nemôže správať nikto. Stratí svoje výsadné postavenie, ale vidíme tu aj to, že kráľ je nezrelý. Zákon je napísaný a dopisy sú rozposlané. Vládnúť vo svojom dome má každý muž. Vládnúť. Dopis kráľa je adresovaný každému mužovi. Otázka authority. Kto nosí v rodine klobúk? Boh alebo nezrelý muž?

Biblický text: Evanjelium podľa Matúša 6. kapitola, 19-23. veršov: *„Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich zožiera hrdza a mole a kde zlodeji vnikajú a kradnú. Zhromažďujte si poklady v nebi, kde ich nezožiera ani hrdza, ani mol, a kde zlodeji nevnikajú a nekradnú. Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce. Lampou tela je oko. Ak teda bude tvoje oko čisté, celé tvoje telo bude plné svetla. Ale ak tvoje oko bude zakalené, celé tvoje telo bude plné tmy. Ak teda svetlo v tebe je tmou, aká veľká bude sama tma!“*

Milí bratia a drahé sestry v Pánovi Ježišovi!

Ježiš nás povzbudzuje, aby sme žili správny život a aby sme mali správny hodnotový rebríček. Už tu na zemi môžeme žiť ako Božie deti, ako tí, ktorí majú večný život a spásu v Ježišovi Kristovi. Tomuto pokračovaniu života bráni veľa prekážok. Predovšetkým to, čím sa „zanepoždnené“ srdcia úbohých ľudí. „Zamestnávame“ svoje ľudské srdcia bohatstvom na zemi. Častokrát je to túžba získať, mať a vlastniť. To má očarujúci vplyv na dušu. *„Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich zožiera hrdza a mole a kde zlodeji vnikajú a kradnú.“* Bohatstvo a poklad sú zavádzajúce hodnoty. Kto zbiera len takéto veci pre seba, príde o život. Náš najväčší nepriateľ, smrť, nás úplne okráda. Zároveň upozorňuje na skutočné hodnoty. Získať majetkom treba dobre a zodpovedne nakladať. *„Zhromažďujte si poklady v nebi...“* Už tu na zemi môžeme získať nebeské

výsady, prežiť Božie dobrodenia, ktorým ani oheň neuškodí: „Ak však na tomto základe stavia niekto zlato, striebro, drahokamy, drevo, seno, slamu, dielo každého vyjde najavo.“ (IK 3,12-13a) Najväčším pokladom človeka je to, čo pre nás získal Ježiš svojou smrťou a utrpením. A „čo je pravdivé, čestné, spravodlivé, čisté, láskyhodné a úctyhodné, to, čo je cnostné a chvályhodné“ (Flp 4,8), na to upriamme svoju pozornosť. Vernosť v službe Ježišovi Kristovi môže byť korunou našej slávy: „Veď kto je naša nádej alebo radosť, alebo veniec chvály pred naším Pánom Ježišom pri jeho príchode, nie práve vy? Áno, vy ste naša sláva i radosť.“ (ITes 2,19-20) Kto vstal z mŕtvych s Kristom, hľadá hodnoty nebies: „Ak ste teda boli spolu s Kristom vzkriesení, hľadajte to, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha.“ (Kol 3,1) Hodnoty, ktoré sú hore a nie hodnoty, ktoré sú dole. Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce. – Teda všetko je srdcová záležitosť. Čo si prajem? Čo si žiadam? Čo vychádza z môjho srdca? Čím sa definujeme? Na čom človek lipne? Na čom človeku záleží? V podstate ide o to, kde bude naše srdce: v nebi alebo beznádejne a zaneprázdnené bude pod nahromadenými „užitočnými“ vecami. Budeme trpieť a mrieť, alebo žiť s Kristom. Nech sú naše oči upreté na Pána. Záleží na tom, na čo má a na čo používa človek svoje oči. Jošafátové víťazstvá sú poznačené jeho modlitbou: „Bože náš, či ich nebudeš súdiť? Veď my sami nevládzeme vzdorovať tomuto úžasnému davu, ktorý tiahne proti nám, ani nevieme, čo si počať, k tebe upierame svoj zrak.“ (IKrn 20,12) Simeonove oči boli blahoslavené: „lebo moje oči uvideli tvoju spásu“ (Lk 2,30). Pavlove oči sa dívajú na to, čo má pred sebou: „Bratia, ja si nenamýšľam, že som to už získal, ale len jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a usilujem sa o to, čo je predom mnou.“ (Flp 3,13) Čo zahaľuje ľudské oko? Napríklad sebaláska. Kto sa len napoly zveruje Bohu, nezveril Mu nič. Utekať za svojimi vášňami, vidieť, no nepozerať sa do hĺbky udalostí a vecí, hľadať rozkoše znamená byť oddelený od Boha. Hriechy skryté v našich srdciach zaslepujú aj naše oči. Lakomé a závistlivé oči nám skresľujú pohľad na svet. Ako sa dívame na svet a na ľudí okolo seba, tak sa v tomto svete orientujeme a takí a také sme. Kto má oko zdravé, nie je nenásytný. Čím sa prejedávajú naše oči? Bohatstvom bohatých a chudobou chudobných? Na čo sme pripravení a nepripravené? Prosme Boha, nášho Pána v Ježišovi Kristovi, aby nám otvoril oči pre Jeho dobro, aby nám dal duchovné svetlo ako Saulovi, ktorý sa stal Pavlom a misionárom pohanov.

Záverečná modlitba: Vyzývam milých bratov a drahé sestry, aby sa doma vo svojej tichosti pomodlili za to, čo Vás povzbudilo, alebo za tú slabosť, ktorú ste vyrozumeli pri čítaní biblického textu. Modlitba Pánova

Požehnanie: „Nech sa teda nikto nechváli ľuďmi, veď všetko je vaše: [...] vy ste však Kristovi a Kristus je Boží.“ (IK 3,21-23) Amen.

Záverečná pieseň: Chválospev č. 545: „Smieť žiť pre Krista...“